

Видовой состав клещей (*Tarsoneminae* Kramer, 1877) коллекции, собранной сотрудниками кафедры зоологии Одесского национального университета имени И. И. Мечникова

С. Ф. Ужевская

Кафедра зоологии Одесского национального университета имени И.И. Мечникова

Клещи подсемейства *Tarsoneminae* Kramer, 1877 (*Tarsonemidae* Kramer, 1877) изучаются на кафедре зоологии Одесского национального университета им. И. И. Мечникова более 40 лет. Начало их изучения положено профессором В.Д. Севастьяновым. Проводились сборы О.К. Фурман, Т.Ф. Крутоголовой, аспирантами и студентами кафедр. С 1981 г. мы начали целенаправленно собирать тарсонемин в фитосфере, подстилке и верхнем слое почвы (глубина 10 см.) в различных зонах Украины, в России (окрестности Петрозаводска, Ленинграда, Москвы, Самары, Воронежа, Сочи), Северной Осетии, Грузии (Тбилиси), Туркмении (Ашхабад), Казахстане (Сары-Озек), Молдавии (Бендеры, Тирасполь). Всего собрано около 20 тысяч экземпляров; на 2006 г. насчитывается 71 вид клещей, список которых приведен ниже.

Steneotarsonemus gibber Suski, 1970; *St. panshyni* Wainstain & Beglyarov, 1968; *St. porrectus* Livshits, Mitrofanov & Sharonov, 1981; *St. abruptus* Livshits, Mitrofanov & Sharonov, 1982; *St. acuticlavus* Vainshtein, 1979; *St. arcuatus* Livshits, Mitrofanov & Sharonov, 1979; *St. crassisetis* Livshits, Mitrofanov & Sharonov, 1979; *St. hatziniokolisi* Emmanouel, 1981; *St. insolitus* Livshits, Mitrofanov & Sharonov, 1981; *St. konoii* Smiley & Emmanouel, 1980; *St. laticeps* (Halbert, 1923); *St. oconori* Delfinado, 1976; *St. phragmitidis* (Schlectendal, 1898); *St. spirifex* (Marchal, 1902); *St. variabilis* Livshits, Mitrofanov & Sharonov, 1982; *St. varicosus* Livshits, Mitrofanov & Sharonov, 1981; *St. vasiljevae* Sharonov, 1983; *Phytone-mus pallidus* (Banks, 1899); *Daidalotarsonemus vandeveijei* Suski, 1967; *Xenotarsonemus abbreviatus* Livshitz, Mitrofanov & Sharonov, 1982; *X. belemnitoideus* (Weis-Fogh,

1947); *X. viridis* (Ewing, 1939); *Neotarsonemoides denigratus* (Livshitz, Mitrofanov & Sharonov, 1982); *N. multiplex* (Kaliszewski, 1983); *N. occultus* (Kaliszewski, 1983); *N. pumilis* (Kaliszewski, 1984); *Tarsonemus acuminatus* Livshitz, Mitrofanov & Sharonov, 1982; *T. aequalis* Livshits, Mitrofanov & Sharonov, 1979; *T. angulatus* Schaarschmidt, 1959; *T. annotatus* Livshits, Mitrofanov & Sharonov, 1979; *T. bifurcatus* Schaarschmidt, 1959; *T. bilobatus* Suski, 1965; *T. caucasicus* Sharonov & Mitrofanov, 1986; *T. confusus* Ewing, 1939; *T. curiosus* Livshitz, Mitrofanov & Sharonov, 1982; *T. elbrusi* Kaliszewski & Sell, 1985; *T. ellipticus* (Schaarschmidt, 1959); *T. flexus* Livshits, Mitrofanov & Sharonov, 1979; *T. floricolus* G. Canestrini & Fanzago, 1876; *T. fragilis* Livshitz, Mitrofanov & Sharonov, 1982; *T. fusarii* Cooreman, 1941; *T. hermes* Suski, 1966; *T. heterolongus* Sharonov & Mitrofanov, 1983; *T. hydrophilus* Kaliszewski, 1993; *T. idaeus* Suski, 1968; *T. infractus* Livshitz, Mitrofanov & Sharonov, 1982; *T. interruptus* Vitzthum, 1928; *T. karli* Sharonov & Mitrofanov, 1986; *T. lacer* Livshitz, Mitrofanov & Sharonov, 1982; *T. lacustris* Schaarschmidt, 1959; *T. limbatus* (Hammen, 1970); *T. lobosus* Suski, 1965; *T. lucifer* (Schaarschmidt, 1959); *T. margaretae* Kaliszewski, 1979; *T. muehleri* Wetzell, 1964; *T. myceliophagus* Hussey, 1963; *T. parafusarii* Kaliszewski, 1983; *T. paralucifer* Kaliszewski, 1983; *T. pennisetus* Vainshtein, 1979; *T. porosus* Sharonov, 1982; *T. pseudolacustris* Kowalski, 1978; *T. rakowiensis* Kropczynska, 1965; *T. schaarschmidti* Mahunka, 1970; *T. sevastianovi* Sharonov, 1983; *T. sharonovi* Uzhhevskaya, 1993; *T. smithi* Ewing, 1939; *T. talpae* Schaarschmidt, 1959; *T. virgineus* Suski, 1969; *T. waitiei* Banks, 1912; *Otiotarsonemus caudatus* (Livshitz, Mitrofanov & Sharonov, 1982).

Пропаганда природоохоронних знань музейними засобами

О. В. Халимон

Полтавський краєзнавчий музей

Заснований В.В.Докучаєвим у Полтаві в 1891 р. природничо-історичний (зараз Полтавський краєзнавчий) музей із перших днів свого існування став центром природоохоронної діяльності на Полтавщині. Основним видом його освітньо-виховної роботи є екскурсійна. Згідно комплексної програми „Музей – навчальним закладам”, яка працює 20 років поспіль, розроблена тематика екскурсій по всій експозиції. Найбільшим попитом у природничому відділі користується екскурсія „Охорона природи”, під час

якої відвідувачі знайомляться з історією природоохоронного руху на Полтавщині, з охороною природних багатств краю, раритетними видами флори та фауни і природно-заповідним фондом Полтавщини. Гарним доповненням до цієї теми є відеофільм „Господарі чи діти природи?” про заповідні об'єкти краю, знятий творчою групою „Диво” (1993 р., режисер Старіков Д.М.).

Навесні традиційною екскурсією є „Птахи Полтавщини”, в ході якої екскурсанти можуть не лише побачити